

Історичні дати та події. Таблиця До НМТ з історії України

Україна в роки Першої світової війни	
1914–1918 рр.	Перша світова війна.
Серпень 1914 р.	Створення Головної Української Ради (ГУР).
Серпень 1914 – червень 1918 рр.	Діяльність Союзу визволення України (СВУ).
1914 р.	Створення Легіону Українських Січових Стрільців (УСС).
Серпень-вересень 1914 р.	"Галицька битва".
1915 р.	Узяття російськими військами фортеці Перемишль.
1915 р.	Бій на горі Маківка.
1915 р.	Створення Загальної Української Ради (ЗУР).
1916 р.	Бій на горі Лисоня.
Травень-червень 1916 р.	"Брусиловський прорив".
Українська революція	
27 лютого 1917 р.	Лютнева демократична революція у Петербурзі.
2 березня 1917 р.	Початок Української революції.
3 березня 1917 р.	Створення Української Центральної Ради (УЦР).
1 квітня 1917 р.	100-тис. демонстрація в Києві на підтримку Центральної Ради під гаслами "Вільна Україна – Великій Росії!", "Автономію Україні!"
1 квітня 1917 р.	Обрання керівником Центральної Ради М.С.Грушевського, а його заступниками – С.Єфремова і В.Винниченка. Для роботи в міжсесійний період було обрано Малу Раду в складі 20 осіб.
5–8 травня 1917 р.	в Києві відбувся військовий з'їзд близько 700 делегатів від усіх партій, флотів та гарнізонів, який висловив підтримку УЦР. На ньому було обрано Військовий генеральний комітет на чолі з С.Петлюрою.
травень 1917 р.	близько 3 тис. солдатів та офіцерів створили український полк ім.Б.Хмельницького. Із селян було сформовано відозділ вільного козацтва, а його почесним отаманом обрано командира 1-го Українського корпусу генерала П.Скоропадського.
10 червня 1917 р.	на другому українському військовому з'їзді проголошено І універсал УЦР. Головний зміст універсалу полягав у проголошенні автономії України та українізації. І універсал був негативно сприйнятий Тимчасовим урядом.
15 червня 1917 р.	Створення Генерального Секретаріату на чолі з В.Винниченком – першого в ХХ ст. українського уряду.
29 червня 1917 р.	Прибуття до Києва делегації міністрів Тимчасового уряду з метою досягнення компромісу з УЦР: Тимчасовий уряд визнавав УЦР

	"найвищим крайович органом управління в Україні", а ЦР відмовлялася від одностороннього проголошення автономії України.
3 липня 1917 р.	Проголошення II універсалу УЦР: відмова від одностороннього проголошення автономії України та узгодження складу Генерального секретаріату й українізації армії з Тимчасовим урядом.
3–4 липня 1917 р.	перемога прихильників Тимчасового уряду над більшовиками в Петрограді та початок обмеження прав Генерального Секретаріату.
3–4 липня 1917 р.	Виступ самостійників (полуботківців), які намагалися захопити державні установи в Києві та примусити УЦР проголосити незалежність України. Зусиллями УЦР та штабу Київського військового округу повстання було придушене, а полк розформований та відправлений на фронт.
4(17) серпня 1917 р.	"Тимчасові інструкції..." Тимчасового уряду Генеральному Секретаріату, які позбавляли УЦР законодавчих прав та перетворювали в орган Тимчасового уряду; звужувалася українська територія до 5 губерній (Київської, Волинської, Подільської, Полтавської та Чернігівської). Тимчасовий уряд залишав за собою право віддавати розпорядження безпосередньо місцевим органам влади інформуючи лише про них УЦР.
Серпень 1917 р.	Корніловський заколот.
Вересень 1917 р.	З'їзд народів Росії у Києві.
7 листопада 1917 р.	Проголошення III універсалу УЦР, який передбачав створення Української Народної Республіки (УНР), яка мала перебувати у федеративних зв'язках з Росією. Запроваджувалися: 8-годинний робочий день; контроль держави над промисловістю й банками; ліквідація поміщицького землеволодіння й передача землі селянам без викупу; проголошувалися демократичні свободи; скасовувалася смертна кара.
Грудень 1917 р.	Ультиматум Раднаркомом Росії.
11–12 грудня 1917 р.	Перший Український з'їзд Рад у Харкові. Проголошення радянської влади в Україні та оголошення Української Центральної Ради поза законом, а всі її розпорядження недійсними. Фактично встановилося двовладдя.
16 січня 1918 р.	збройне повстання київських більшовиків на заводі "Арсенал", яке за тиждень було придушене.
22 січня 1918 р.	прийняття IV універсалу УЦР, який проголошував Українську Народну Республіку самостійною, незалежною, вільною, суверенною державою українського народу.
Україна в боротьбі за збереження державної незалежності	
Січень (лютий) 1918 р.	Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу.
Лютий-листопад 1918 р.	Окупація України військами Німеччини та Австро-Угорщини.
Березень 1918 р.	Відновлення влади УЦР в умовах німецько-австрійської окупації. Ухвалення УЦР Конституції УНР.

29 квітня 1918 р.	на з'їзді "хліборобів" було оголошено про розпуск Центральної Ради та проголошено П.Скоропадського гетьманом України.
Серпень 1918 р.	Утворення Українського національного союзу.
1 листопада 1918 р.	Українське повстання у Львові ("Листопадовий зрив").
Листопад 1918 р.	Проголошення ЗУНР.
14 листопада 1918 р.	П.Скоропадський видав універсал про створення федерації з Росією, який викликав велике обурення в суспільстві.
14 листопада 1918 р.	Утворення Директорії.
14 грудня 1918 р.	військові з'єднання Директорії ввійшли в Київ.
18 грудня 1918 р.	Директорія перебралася у Київ.
26 грудня 1918 р.	Створено перший уряд відновленої УНР – Раду Народних Міністрів на чолі з В.Чехівським.
Грудень 1918 р.	Відновлення УНР.
22 січня 1919 р.	Акт злуки УНР і ЗУНР.
1919 р.	Хотинське повстання під проводом більшовиків проти румунської окупації. Взяло участь 30 тис. чоловік.
Листопад 1918 – листопад 1921 р.	Друга радянсько-українська війна, поразка українського визвольного руху.
18 березня 1921 р.	Ризький мирний договір РСФРР та УСРР з Польщею.
Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928)	
1921р.	Запровадження нової економічної політики (непу).
1921–1923 рр.	Голод в Україні.
1921–1930 рр.	Існування Української автокефальної православної церкви.
1922 р.	Створення театру "Березіль".
30 грудня 1922 р.	Створення СРСР.
1923 р.	Запровадження політики коренізації (українізації).
1927 р.	Завершення відбудови сільського господарства та промисловості після тривалої господарської розрухи.
1928 р.	"Шахтинська справа".
Радянська модернізація України (1929–1938)	
1928(1929) -1932 рр.	Перша п'ятирічка.
1929–1938 рр.	Період радянської модернізації в Україні.
1929 р.	"Рік великого перелому".

9 березня – 19 квітня 1930 р.	Процес Спілки Визволення України , показовий процес над 45 керівниками і головними діячами СБУ.
1932–1933 рр.	Голодомор.
1933–1938 рр.	Друга п'ятирічка.
1938–1941 рр.	Третя п'ятирічка (не завершена).
1931 р.	Пуск Харківського тракторного заводу.
1932 р.	Пуск Дніпровської ГЕС.
Листопад 1929 р.	Проголошення курсу на суцільну колективізацію.
1932–1933 рр.	Голодомор в Україні.
1934 р.	Перенесення столиці України з Харкова до Києва.
1937 р.	Завершення колективізації в Україні.
Західноукраїнські землі (1921–1938)	
1920 р.	Створено Українську військову організацію (УВО), яку очолив Є.Коновалець.
25 листопада 1921 р.	Замах на прем'єр-міністра Польщі Юзефа Пілсудського, підготовлений УВО.
1923 р.	Рішення Ради амбасадорів (послів) великих держав на Паризькій конференції про остаточну передачу Східної Галичини Польщі на правах автономії.
1923 р.	Створено Комуністичну партію Західної України (КПЗУ). Розпущена за рішенням Комінтерну у 1938 р. у зв'язку із звинуваченням у проникненні в її ряди фашистської агентури.
1924 р.	Антирумунське повстання в с.Татарбунари та інших селах Південної Бессарабії. Загальна кількість учасників виступу сягнула 6 тис. чоловік. Над вцілілими українцями румунська влада організувала "Процес 500".
1927 р.	В Румунії засновано Українську національну партію. Очолив В.Залозецький. Займала угодівську позицію до румунської влади.
1929 р.	Створення Організації українських націоналістів (ОУН). Головою проводу обрано Євгена Коновальця.
1930 р.	Польська "пацифікація" в Східній Галичині.
1934 р.	В Березі-Картузській було створено спеціальний концентраційний табір для репресованих українців.
1934 р.	Члени ОУН ліквідували польського міністра внутрішніх справ Польщі Б.Перацького, винного у пацифікації на західно-українських землях.
1938 р.	Вбивство радянськими агентами Є.Коновальця.
29–30 вересня 1938 р.	Мюнхенська угода, яка передбачала передачу від Чехословаччини Судетську область і визвала урядову кризу в Чехословаччині.

жовтень 1938 р.	Надання Закарпаттю автономних прав у складі Чехословаччини. Уряд Закарпаття очолив угрофіл А.Бродій, а через декілька днів А.Волошин.
2 листопада 1938 р.	Німеччина та Італія провели у Відні арбітраж, який розділив Закарпаття. Значна його частина зі 180-тисячами населення та найбільшими містами: Ужгородом, Береговим, Мукачевом було передано Угорщині.
15 березня 1939 р.	Проголошення незалежності Карпатської України.
15–18 березня 1939 р.	Угорські війська окупували Карпатську Україну.
Україна в роки Другої світової та Великої Вітчизняної воєн (1939–1945)	
23 серпня 1939 р.	Пакт про ненапад між Німеччиною та СРСР і таємний протокол до нього (Пакт Ріббентропа – Молотова).
1 вересня 1939 – 2 вересня 1945 рр.	Друга світова війна.
17 вересня 1939 р.	Напад Червоної армії на Польщу. Початок так званого "визвольного походу".
28 вересня 1939 р.	Договір про дружбу та кордони між Німеччиною та СРСР та таємні протоколи до нього.
15 листопада 1939 р.	Включення Західної України до складу УРСР.
2 серпня 1940 р.	Включення Південної Бессарабії і Північної Буковини до складу УРСР.
22 червня 1941 р.	Напад Німеччини на СРСР. Початок Великої Вітчизняної війни.
30 червня 1941р.	Проголошення Акта про відновлення Української Держави.
22 липня 1942 р.	Завершення окупації України загарбниками.
14 жовтня 1942 р.	Створення УПА.
6 листопада 1943 р.	Визволення Києва від загарбників.
28 жовтня 1944 р.	Завершення визволення України від німецько-фашистських окупантів.
9 травня 1945 р.	День Перемоги, завершення Великої Вітчизняної.
2 вересня 1945 р.	Капітуляція Японії і завершення другої світової війни.
Післявоєнна відбудова та розвиток України в 1945 – на початку 1950-х рр.	
1945 р.	Участь української делегації в роботі установчої конференції ООН.
26 листопада 1944 р.	В Мукачеві І з'їзд делегатів народних комітетів Закарпатської України ухвалив маніфест про возз'єднання Закарпатської України з УРСР.
29 червня 1945 р.	Підписано договір та протокол до нього про вихід Закарпатської України зі складу Чехословаччини та про її возз'єднання з радянською Україною.
16 серпня 1945 р.	Між СРСР і Польською республікою укладено договір про радянсько-польський кордон.

Серпень 1946 р.	Схвалення плану IV п'ятирічки – "п'ятирічки відбудови".
1946 р.	Львівський собор, ліквідація УГКЦ.
1946–1947 рр.	Голод в Україні.
1947 р.	Грошова реформа, скасування карткової системи "Ждановщина".
17 лютого 1947 р.	Підписано радянсько-румунський договір. Румунія визнала входження Північної Буковини, території колишніх Хотинського та Ізмаїльського повітів до складу УРСР.
1947 р.	Операція "Вісла".
1949 р.	Ліквідація Мукачівської єпархії греко-католицької церкви.
1950 р.	Загибель командуючого УПА Р.Шухевича.
<i>Україна в умовах десталінізації (1953–1964)</i>	
5 березня 1953 р.	Смерть Й. Сталіна. Початок десталінізації.
1954 р.	Початок освоєння цілини.
1954 р.	Обрання О. Кириченка першим секретарем ЦК КПУ.
19 лютого 1954 р.	Входження Кримської області до складу УРСР.
1956 р.	XX з'їзд КПРС.
1956 р.	Вихідця з Житомирської області С.Корольова призначено генеральним конструктором космічних апаратів.
1961р.	Грошова реформа.
12 квітня 1961 р.	Перший політ людини у космос.
11–15 серпня 1962 р.	Українець П.Попович здійснив космічний політ навколо Землі.
1963 р.	Обрання П. Шелеста першим секретарем ЦК КПУ.
<i>Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960 – початок 1980–х рр.)</i>	
4 вересня 1965 р.	у кінотеатрі «Україна» в Києві під час перегляду кінофільму «Тіні забутих предків» група інтелігенції, зокрема І.Дзюба, В.Стус, В.Чорновіл та інші, провели акцію протесту проти арешту інакодумців.
1965, 1972, 1982 рр.	Хвилі арештів дисидентів.
Друга половина 1960–х рр.	Економічні реформи ("реформи О. Косигіна").
Січень 1972 р.	Радянські спецслужби провели масові політичні арешти, ув'язнивши багато провідних діячів національно-культурного відродження.
1976 р.	Утворення Української Гельсінської групи (УГГ).
1978 р.	Прийняття нової Конституції УРСР.
1982 р.	Прийняття Продовольчої програми, початок створення агропромислових комплексів (АПК).

<i>Розпад Радянського Союзу й відродження незалежності України</i>	
1985–1991рр.	Період перебудови і розпаду СРСР.
Квітень 1985 р.	Початок перебудови.
26 квітня 1986 р.	Аварія на Чорнобильській АЕС.
Липень 1989 р.	Загальноукраїнський страйк шахтарів.
Вересень 1989 р.	Виникнення Народного руху України.
Жовтень 1989 р.	Прийняття Верховною Радою України закону УРСР "Про мови в Українській РСР".
Березень 1990 р.	Перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР.
17 березня 1990 р.	Референдум про долю СРСР.
16 липня 1990 р.	Прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України.
3 серпня 1990 р.	Прийняття закону "Про економічну самостійність УРСР".
1989–1991рр.	Формування багатопартійної системи в Україні.
24 серпня 1991 р.	Прийняття Верховною Радою УРСР Акта проголошення незалежності України.
1 грудня 1991 р.	Референдум та вибори Президента України.
<i>Україна в умовах незалежності</i>	
Жовтень 1991 р.	Прийняття Верховною Радою України Закону "Про громадянство України".
Грудень 1991, липень 1994, жовтень-листопад 1999, жовтень-грудень 2004 рр.	Президентські вибори.
6 грудня 1991 р.	Створення Збройних сил України.
1992 р.	Створення Української православної церкви Київського патріархату (УПЦ-КП).
1992 р.	Україна стає членом НБСЄ (із 1994 р. – ОБСЄ).
1993–1994 р.	Період гіперінфляції.
Березень 1994, 1998, 2002, 2006 рр., вересень 2007 р.	Парламентські вибори.
1995 р.	Україна стала членом Ради Європи.
28 червня 1996 р.	Прийняття Конституції України.
вересень 1996 р.	Запровадження національної валюти гривні.

1997 р., 10 жовтня	Початок створення регіональної організації за демократичний та економічний розвиток - ГУАМ, яка отримала назву від перших букв назв країн-засновниць: Грузія, Азербайджан, Україна, Молдова. Організація остаточно оформилася 7 червня 2001 р. з підписанням Ялтинської хартії.
1997 р.	Підписання "Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією".
2000 р.	Початок економічного зростання.
16 квітня 2000 р.	Референдум за народною ініціативою.
15 грудня 2000 р.	Закриття ЧАЕС.
Листопад-грудень 2004 р.	"Помаранчева революція".
8 грудня 2004 р.	Унесення змін до Конституції України.
2005 р.	Приєднання України до Болонського процесу (реформування вищої освіти).
2005 р.	Україна отримала статус країни з ринковою економікою.
2006 р.	Прийняття Верховною Радою Закону "Про Голодомор 1932–1933 років в Україні".
2008 р.	Вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ).
січень 2010 р.	Обрання В.Януковича Президентом України
квітень 2010 р.	Харківські угоди. Президенти Росії Медведєв та України Янукович підписали угоду про базування Чорноморського флоту Росії в Севастополі до 2042 року в обмін на знижку на ціну російського газу на 100 доларів США. (Угоди було скасовано у 2014 р. російським керівництвом в односторонньому порядку після захоплення Криму)
жовтень 2010 р.	Конституційний Суд України скасував Конституційну реформу 2004 року як прийнятту з порушенням процедури, поновив чинність Конституції 1996 року та звернувся до органів державної влади з вимогою невідкладно привести українське законодавство у відповідність до Основного Закону
грудень 2011 р.	Засуджено до 7 років ув'язнення Юлію Тимошенко, колишню прем'єрку країни та опозиційного політика, за збитки для України внаслідок скандальних газових угод з Росією у 2009 році.
лютий 2012 р.	Опозиціонера, экс-міністра внутрішніх справ Юрія Луценка засуджено до 4 років позбавлення волі
8 червня — 1 липня 2012 р.	Польща і Україна прийняли Чемпіонат Європи з футболу.
21 листопада 2013 р.	Уряд України несподівано заявляє, що неготовий до підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом на саміті у Вільнюсі, підготовка до якого тривала останні місяці.
24 листопада 2013 р.	Всеукраїнська акція непокори владі з вимогою підписання угоди про асоціацію з ЄС та відставкою уряду Азарова. Початок Європейських

	майданів по всій Україні, найбільшими з яких були Київський та Львівський.
ніч на 30 листопада 2013 р.	Силовий розгін Євромайдану в Києві. Початок Революція гідності.
листопад 2013 - лютий 2014 рр.	«Революція гідності»; повалення режиму В.Януковича;
з 23 лютого 2014 р.	Кримська криза, початок відкритої фази російської агресії проти України.
27 березня 2014 р.	Генеральна асамблея ООН прийняла резолюцію на підтримку територіальної цілісності України та про визнання недійсним «референдуму» в Криму.
червень 2014 р.	Обрання П.Порошенка Президентом України;
вересень 2014 р.	Підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС)
26 жовтня 2014 р.	Позачергові парламентські вибори в Україні
вересень 2014 р., лютий 2015 р.	Мінські угоди.
листопад 2015 р.	Створення Національної поліції України
грудень 2015 р.	Заборона діяльності Комуністичної партії України
1 січня 2016 р.	Набирає чинності зона вільної торгівлі між Україною та ЄС.
квітень 2016 р.	Гройсман В.Б. обраний прем'єр-міністром України після відставки пре'єра Яценюка А. П.
травень 2016 р.	Джамала з піснею «1944» про депортацію кримських татар посіла перше місце на Пісенному конкурсі Євробачення 2016 у Стокгольмі.
6 квітня 2017 р.	Європейський парламент проголосував за надання громадянам України безвізового режиму. З 11 червня безвіз почав діяти.
30 квітня 2018 р.	Президент Петро Порошенко оголосив про завершення антитерористичної операції в Донбасі і старті Операції Об'єднаних Сил (ООС).
15 грудня 2018 р.	У Соборі Св. Софії у Києві відбувся Об'єднавчий собор українських православних церков, на якому було проголошено утворення єдиної помісної Православної церкви України.